

Gefaseerde restauratie Proveniershuis Schiedam

“VEEL ONTDEKT TIJDENS DE WERKZAAMHEDEN”

Drie grote historische complexen bezit Vereniging Hendrick de Keyser in Schiedam; één ervan is het Proveniershuis. Meteen nadat het Proveniershuis in 2005 aan de vereniging was overgedragen, werd er een restauratie- en onderhoudsplan opgesteld. Een ingrijpend onderdeel daarvan was het zogenaamde achterhuis of hoofdgebouw. De werkzaamheden aan dit gedeelte van het gebouw zijn enkele maanden geleden afgerond.

De nieuwe woningen volgen de structuur van het dak, dat uit drie kappen bestaat.

Proveniershuizen waren wooncomplexen voor ouderen uit de goeude burgerij die verzekerd wilden zijn van een relatief onbezorgde oude dag. Het Proveniershuis in Schiedam ligt aan de Schie, op de plek staat waar ooit het Leprooshuis stond, waar zieken werden verzorgd.

HISTORISCHE STRUCTUUR

Het Schiedamse Proveniershuis werd in 1980 verbouwd ten behoeve van sociale woningen. In het achterhuis kwam een horecavoorziening. Dat deel van het complex bevond zich in slechte staat toen Hendrick de Keyser het Proveniershuis in 2005 overnam, vertelt Karianne Vandenbroucke, architecte bij de vereniging. “In de vorige eeuw hebben er rond 1910 en in de jaren tachtig verbouwingen plaatsgevonden en tijdens die laatste is de historische structuur van het hoofdgebouw ernstig aange-tast. Er was veel van de structuur weggebroken, de overgebleven houtconstructie was slecht en de vervangende staalconstructie had onvoldoende stijfheid.” Besloten werd om het complex in fases te restaureren en op te knappen, zegt Vandenbroucke.

REGENTENKAMER

De restauratie en verbouwing van het hoofdgebouw vond in 2011-2012 plaats. Een van de uitgangspunten was het terugbrengen door Den Hoed Aannemers BV (zie ook kader) van de in de jaren tachtig verwijderde binnenmuren waardoor de structuur en dus de proporties van de vertrekken in ere hersteld zouden worden. Op de benedenverdieping is nu een restaurant met keuken gerealiseerd; op de tussenverdieping is de regentenkamer hersteld. Karianne Vandenbroucke: “Er was wel historische informatie beschikbaar maar geen oorspronkelijk bestek of bouwtekening meer. Wel hebben we diverse aspecten uit foto's van voor 1980 kunnen halen ter ondersteuning van herstel van historische elementen. Kleuronderzoek bracht onder meer naar voren dat in die kamer de kleuren grijs, roze en groen waren gebruikt.”

NIET HISTORISEREN

De nieuwe woningen, geeft Vandenbroucke aan, volgen de structuur van het dak dat uit drie kappen bestaat. De vocht-

Het Proveniershuis werd in 1980 verbouwd ten behoeve van sociale woningen.

problemen veroorzaakt door het doorzakken van de dragende zagoten van de dakconstructie werden opgelost door deze iets op te krikken en een afschot aan te brengen. Over de achterzijde vertelt Vandenbroucke: “Daar zijn ingangen naar de woningen gekomen. Die hebben we met behulp van moderne materialen een eigentijdse uitstraling gegeven. Het zijn nieuwe elementen die niets met de historische structuur te maken hebben en we wilden daarom niet historiseren.”

Tot slot wijst ze nog op een bijzonderheid in het restaurant-gedeelte. “Er zat een kleine overloop, een insteek; dat konden we zien aan sporen van een vroegere wand. Maar waar die overloop voor heeft gediend is nog niet helemaal duidelijk. We hebben de bouwsporen in het zicht gebracht en laten het aan de kijker over om de puzzel van deze ruimte op te lossen.” ■

Projectinfo

INGRIJPEND

De grootste uitdaging voor Den Hoed Aannemers BV uit Bergambacht – een in 1935 opgericht familiebedrijf met restauraties als één van de specialiteiten – bij het werk aan het achterhuis van het Proveniershuis lag op het constructieve vlak. Projectleider Hennie Puijssers vertelt dat de oorspronkelijke dragende muren bij een eerdere verbouwing waren vervangen door een stalen constructie. “Die hebben we er nu weer uitgehaald en hebben de oorspronkelijke situatie hersteld, dus met dragende muren. Dat was het meest ingrijpende onderdeel van onze werkzaamheden, met bijvoorbeeld veel en secuur stempelwerk.”

De overige werkzaamheden betroffen onder meer het aanpassen van de inrichting van het achterhuis aan de nieuwe situatie en herstelwerk aan dak, goten en vloerbalken. “Zoals we dat bij restauraties gewend zijn”, zegt Puijssers. “Al kun je geen project met het andere vergelijken. Wanneer je in een monumentaal pand bezig bent, loop je altijd tegen onverwachte zaken aan. Hier dus ook. We hebben echter de kennis en ervaring om daar op in te kunnen spelen.” Omdat het achterhuis grenst aan een grote open ruimte was er logistiek gezien evenmin sprake van een lastige situatie. “We hebben alles langs die pleinkant laten lopen. Dat was voor ons handig en de bewoners in de rest van het complex hebben niet tot nauwelijks last van ons gehad.”

DEN HOED
aannemers

De ambachtelijke bouwer

**Restauratie
Proveniershuis
Schiedam**

Den Hoed Aannemers B.V.
Bergambacht 0182 - 351 225

Bekijk al onze referenties op
denhoed.nl

■ RESTAURATIE ■ ONDERHOUD ■ NIEUWBOUW